

**miljøpartiet
de grønne**

**VALGPROGRAM FOR
MILJØPARTIET DE GRØNNE
NORDREISA**

INNHOLD

GRØNN POLITIKK OG GRØNN ØKONOMI	4
ET GRØNNERE NORDREISA	5
SENTRUMS- OG GREDEUTVIKLING	6
LANDBRUKET I NORDREISA	7
TRYGG OPPVEKST MED TRIVSEL OG AKTIV LÆRING	8
HELSE, FOREBYGGING OG OMSORG	10
NATURVERN OG FRILUFTSLIV	12
MANGFOLD OG INKLUDERENDE KULTURLIV	13
ØKONOMI OG NÆRINGSLIV	14
LAKSEOPPDRETT	15

GRØNN POLITIKK OG GRØNN ØKONOMI

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet. Vi tar mål av oss til å utforme en helhetlig politikk for nåtid og framtid, basert på tre grunnleggende solidaritetsprinsipper: solidaritet med andre mennesker, solidaritet med fremtidige generasjoner og solidaritet med dyr og natur.

Grønn økonomi forutsetter at økologiske og sosiale hensyn settes foran kommersielle interesser. Dagens økonomi bygger på forholdet mellom produksjon og forbruk, drevet av ønske om materialistisk velstand. Vi ønsker en systemendring der menneskets grunnleggende behov er utgangspunkt for økonomien. Ved å se forbruk og produksjon som felles systemer kan vi lettere redusere det totale forbruket og effektivisere ressursbruken i hele produktets livsløp. Størst mulig grad av gjenbruk og resirkulering er også viktige mål for en ressursbasert økonomi. Miljøpartiet De Grønne vil at menneskets skaperkraft og engasjement skal utgjøre drivkraften i økonomien. **Vi ønsker å gi et mangfold av små, lokalbaserte bedrifter, entreprenører og samvirkeforetak større rom på bekostning av mektige multinasjonale selskaper.** En demokratisk og mangfoldig økonomi er desentralisert. En god blandingsøkonomi forutsetter at velferdstjenester, infrastruktur og naturallmenning må forvaltes av fellesskapet via offentlig eierskap eller regulering. Markedet og markedskreftene må også reguleres for å unngå utbytting av natur og mennesker, for å hindre skadelig spekulasjon og for å sikre konkurranse på rettferdige vilkår. En grønn økonomi kan ikke være avhengig av å vokse. Miljøpartiet De Grønne støtter en aktiv og rettferdig fordelingspolitikk for å sikre sosial utjevning og forebygge ytterligere rovdrift på naturen. Vi understreker at Norge er blant landene som må redusere sitt økologiske fotavtrykk kraftig, både for å ta vare på naturen og for å gi rom for nødvendig velstandsøkning blant verdens fattige.'

De Grønne vil bruke markedet der det fungerer best og offentlige løsninger der det fungerer best. Vi er et blokkuavhengig parti og foretrekker å samarbeide med andre grønne partier i sentrum av norsk politikk. Det gjør at vi i praktisk politikk kan samarbeide både til høyre og venstre. Vi vil stille krav til gjennomslag for en forpliktende grønn og fremtidsrettet politikk før vi avgjør hvilke partier vi skal samarbeide med.

Fra MDGs prinsippprogram

ET GRØNNERE NORDREISA

MDG Nordreisa skal arbeide for et mer medmenneskelig, varmere, inkluderende og grønnere samfunn. Vi er en liten bygd i Nord-Norge, og samarbeid, både innad i kommunen og interkommunalt er essensielt for vår og vår landsdels videre eksistens. Vi registrerer stadig at våre ressurser og våre rettigheter blir skipet ut av landsdelen eller overført sørover med et pennestrøk, ofte uten at vi har noen mulighet til å verken vite om eller påvirke dette i særlig grad. Dette må ta slutt, og sammen må vi kjempe for vår overlevelse her nord. I Nordreisa vil vi starte arbeidet med omstillingen til et lavutslippssamfunn. Denne omstillingen vil komme før eller siden, men vi mener det er viktig å være så i forkant som overhodet mulig slik at både infrastruktur, livsnødvendige oppgaver og eksisterende og fremtidig kompetanse er bygget og klar for å fungere i et samfunn hvor oljeenergi ikke lenger er det som holder liv i oss. Vi vil at Nordreisa Kommune skal være en foregangskommune for omstillingen til lavutslippssamfunnet gjennom en ambisiøs og forpliktende klima- og energiplan, klimaregnskap, miljøsertifisering og Fairtrade-sertifisering. Dette skal først og fremst gjelde kommunenes egne virksomheter, men også gjennom et aktiv samarbeid med nærings- og handelsvirksomheter, grendesamfunn og frivillige lag og foreninger. Kommunens Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) må vurderes opp mot mulige fremtidige klimautfordringer, og nødvendige klimatilpasningstiltak må settes i verk for å møte utfordringene ved et menneskeskapt varmere og våtere klima.

MDG Nordreisa vil

- Vedta en forpliktende klima- og energiplan, som er styrende for alt planarbeid
- Opprette stilling som klima- og miljøvernrådgiver
- Innføre klimaregnskap, miljøsertifisering og Fairtrade-sertifisering
- Satse på energiøkonomisering, jordvarme, fjernvarme, solenergi, vindenergi, nullutslipp- og aktivhus
- Fornye kommunens bilpark til elbiler eller andre lavutslippsbiler
- Stille krav til busselskaper og drosjenæringen om lavutslippsteknologi
- Vurdere renovasjonsordningen og starte innsamling av matavfall til produksjon av biodrivstoff i en overgangsfase

- Engangstilskudd på kr. 500 per bleiebarn til kjøp av tøybleier for å redusere avfall
- Undersøke hvilke energisparende tiltak som kan være både profitable og enkelt gjennomførbare for privatpersoner, små og mellomstore bedrifter og kommunens virksomheter/bygg, for deretter å opprette fond/støtte til nevnte aktuelle tiltak.

SENTRUMS –OG GRENDEUTVIKLING

Det må legges tilrette for naturlige møtesteder for folk, både i sentrum og i distriktene, for eksempel skoler. Sørkjosen skole må kunne brukes mer enn den gjør i dag, kanskje til og med til skole, da begge Skolene på Storslett er stappfulle og Storslett Skole fullstendig mangler uteområde. Vi vil satse på miljøvennlig bygging, jordvern, og vern av grøntområder, og alle fremtidige bygg i kommunal regi skal oppfylle økologiske og energimessige krav. Vi vil gi gode insentiver til at private boliger blir oppført/rehabilitert etter samme prinsipper. Urbant jordbruk gir økt livskvalitet og forbedret folkehelse gjennom folkelig engasjement, og her finnes ubrukte jordlapper man kan bruke til andelsjordbruk, hvor personer uten tilgang til matjord kan plante og høste grønnsaker. Vi har ikke mange gamle verneverdige og gamle bygninger i Nord-Troms, her må vi gjøre en innsats for å ta vare på verneverdige bygninger og sørge for god brannsikring av disse. De kommunale steindeponiene i Sørkjosen og Storslett sentrum må tas opp til ny vurdering. Trivsel er en forutsetning for vekst, og ingen trives med å bo i en steinhaug. Steinmassene må brukes, flyttes eller mellomlagres andre steder så fort som mulig, og områdene der de har vært må forskjønnes. Rotsund, Bakkeby og omegn blir alt for sjeldent nevnt og altfor ofte glemt i kommunal politikk, og vi vil derfor invitere til flere møter og høringer med beboerne der for å styrke deres stemme inn til kommunens styrende organ.

MDG Nordreisa vil

- Sikre Nordreisa som landbruksbygd med et godt bolig- og oppvekstmiljø
- Boligbygging skal skje i mindre felt og ikke berøre dyrket mark
- Oksfjord skole skal bestå, og området ved skolen videreutvikles som møteplass. Videre skal man se på om hvorvidt det er fornuftig at Sørkjosen Skole skal gjenoppstå både som skole og møteplass

- Utvikle en Grønn Plan for fortetting av Storslett Sentrum med boliger, kultur, treffpunkter, tjenester, handel, arbeidsplasser, torgdager og Bondens Marked
- Stille krav til økologisk bygging og lavt energiforbruk i nye boliger og bygninger, samt i rehabilitering av gamle. Vel oppfylte krav fører til reduserte kommunale avgifter
- Legge til rette for at overskuddsenergi selges tilbake ut på strømmettet
- Fortsatt boplikt ved kjøp av landbrukseiendommer
- Gjenoppbygge Sørkjosen Småbåthavn så fort som overhodet mulig
- Videreføre og utvide Skrotnisseprosjektet for å rydde opp i og rundt sentrumsnære områder og eiendommer
- Forskjønne og fjerne steindeponier i sentrumsnære områder.
- Styrke lokaldemokratiets røst i Rotsund, Bakkeby og omegn

LANDBRUKET I NORDREISA

Landbruket er, og har vært, viktig i Nordreisa. I fremtiden mener vi bonden vil bli ennå viktigere, da kortreist, sunn og økologisk mat produsert på bærekraftige prinsipper vil være helt avgjørende for småsamfunnenes overlevelsessevne. Vi vil løfte bonden opp og frem, vi vil at bonden skal få en rettferdig lønn og at bonden skal kunne tilby sin mat i sitt lokalsamfunn, uten å måtte transportere den halve landet rundt først. I tillegg mener vi de tre store dagligvarekjedene bestemmer alt for mye av farta når det kommer til mat, og vi vil redusere dagligvarekjedenes makt og innflytelse, og heller stimulere til fremvekst av spesialistforretninger som tilbyr kortreist mat av høy kvalitet. Et Økologisk landbruk kjennetegnes ved bruk av lokale og fornybare ressurser, resirkulering av næringsstoffer og oppbygging av organisk materiale i jorda. Bruken av kunstgjødsel må reduseres og bruk av plante- og insektgift bør unngås.

MDG Nordreisa vil

- Ha en nullvisjon for nedbygging av matjord

- Legge til rette for gjenoppretting av lokalt stor –og småfeslakteri
- Øke og forenkle muligheten for bønder til å drive direkte salg av egne varer, inkludert kjøtt
- Styrke bøndenes inntektsgrunnlag ved økte tilskudd over jordbruksavtalen
- Redusere dagligvarekjedenes matmakt og salget av rimelig kjøtt som lokkevare
- Gi støtte til Bondens Marked som alternativ til dagligvarekjedene
- Stimulere jordbruket til større andel økologisk drift
- Gi dagligvarekjedenes butikker insentiver til å bli med på avtaler som sikrer lokale produkter(kjøtt, fisk, grønnsaker, melk) i hyllene til en pris som er god for både forbruker og produsent.

TRYGG OPPVEKST MED TRIVSEL OG AKTIV LÆRING

Nordreisa kommune skal bidra til å gi barn og unge en trygg og god oppvekst. De Grønne legger stor vekt på at barn og unge skal forstå sin rolle som verdensborgere og vise solidaritet med andre mennesker og kulturer, med naturen og dyrene. Barnehagen skal være en arena for lek og sosial trening. Læring, språkutvikling og empati skal utvikles gjennom lek og gode rollemodeller. Trivsel og læring for alle må være et mål både i barnehage og skole. De Grønne vil fokusere på trivsel i stedet for en kamp mot mobbing. Hvis mobbing og utfrysing av elever likevel skjer, må både skoleledelse, lærere, medelever og foreldre raskt ta ansvar og bidra til forsoning og trivsel. I alvorlige saker bør et eget beredskapsteam med faglig kompetanse rykke inn. Samspillet mellom skole og lokalsamfunn må styrkes. Alle må ta ansvar for å motvirke vold i nære relasjoner, og barnevern og politi må reagere raskt ved mistanke om overgrep. Uteområdet ved Storslett Skole må ferdigstilles *snarest*. Samarbeidsavtaler mellom grunnskole, den kulturelle skolesekken, kulturskole og UKM skal og må overholdes; sammenhengen mellom læring og utøvelse av praktisk/estetiske fag og økt læring i realfag er velkjent og svært godt dokumentert i andre land i Europa, og vektlegges mye større der, med svært gode resultater. I Nordreisa må vi bli mye flinkere på dette! Grunnskolen skal i tillegg ha lokale læreplaner, og her må kunnskap om og kjennskap til at Nordreisa er Nasjonalparklandsby inn i mye større grad.

MDG Nordreisa vil

- Innføre to barnehageopptak i året
- Gi nye innvandrere tilbud om tiltak som styrker integrering og norskopplæring ytterligere
- Trappe opp lærertettheten. Målet er et tak på 15 elever per gruppe i barneskolen og 20 elever i ungdomsskolen
- Støtte videreutdanning av ufaglærte som underviser i skolen
- Fjerne unødig rapportering og andre tidstyver for lærerne
- Frigjøre tid for lærerne til å jobbe med sosiale relasjoner og bedre læringsmiljø
- Ha flere helsesøstre for å forebygge helseproblemer og avlaste lærerne
- Ha trivsel for både elever og lærere i fokus i stedet for fokus på mobbing
- Ferdigstille uteområdet ved Storslett Skole omgående
- Etablere et beredskapsteam, som kan rykke inn hvis vanskelige konflikter oppstår
- Styrke innsatsen for kulturarbeid og skolehager i samarbeid med lokale aktører
- Gi skolene mulighet til å abonnere på frukt og grønt og til å velge økologisk
- Øke støtten til mat- og helsefag slik at elevene får mer praktisk læring
- Etablere faglige nettverk mellom skoler og bedrifter
- At barnehager og skoler som ikke er kommunale drives på ikke-kommersiell basis
- Arbeide for å hindre dropouts fra videregående skole
- Påby kommunen å ta imot lærlinger innen helsefag og andre relevante fag
- Styrke barnevernets evne til å reagere ved omsorgssvikt og vold mot barn
- Støtte frivillige organisasjoners arbeid med aktiviteter for barn
- Økt satsning på praktisk/estetisk fag i samarbeid med kulturskole
- Økt bevissthet rundt Nasjonalparken og Nasjonalparklandsby starter i grunnskolen!

HELSE, FOREBYGGING OG OMSORG

Nordreisa MDG mener helsepolitikken må legge stor vekt på å fremme god helse og å forebygge helseskade. Grønne omgivelser er viktige for folks helse. Både fysisk og psykisk påvirkes vi av hvordan vi lever og bor. Vi vil at Nordreisa skal være en god kommune å leve i for alle aldersgrupper. Legene må bruke Grønn resept aktivt for å vri mer av behandlingen av livsstilssykdommer over fra legemidler til en sunnere livsstil og fysisk aktivitet. Vi vil satse på forebygging av rusproblemer og psykiske sykdommer, og vi vil styrke tilbudet om støttetiltak til pårørende, særlig barn og unge. Nordreisa kommune har et høyt sykefravær som koster kommunen mye penger, og som sliter på alle involverte arbeidstakere. Dette må utredes og undersøkes nøye, og effektive tiltak må iverksettes snarest for å finne ut av og gjøre noe med årsakene til et høyt sykefravær. Vi må også få ned antallet midlertidige småstillinger, og øke antallet faste stillinger betraktelig. På grunn av nedskjæringer i bemanningen innenfor helsesektoren er det blitt stadig mindre tid til å ivareta de eldres behov, og tiden er så presset at mange eldre bare får dekket de grunnleggende behovene som stell og mat. De sosiale behovene blir underprioritert. Mange ansatte sliter med å akseptere at tiden ikke strekker til slik at de ikke rekker å ivareta denne delen av de menneskelige behovene. Miljøpartiet de Grønne ønsker å gjenopprette en aktivitørstilling slik at dette behovet igjen kan tilfredsstilles. Dette tror vi vil gi økt trivsel blant de eldre men også blant de ansatte. Vi vil også støtte frivillige organisasjoner som vil bidra til å heve den sosiale trivselen hos de som har ekstra behov for det, både på sykehjem og ellers i samfunnet. Miljøpartiet de Grønne mener at de offentlige helsetjenestene er et statlig ansvar. Vi mener derfor at det må følge tilstrekkelig midler med ansvaret staten pålegger kommunene og fylkeskommunen. Det er en menneskerett å bosette seg i distriktene like mye som i byene, og Norge er avhengig av at det bor folk i hele landet slik at hele landet vårt blir forpaktet og ivaretatt. Derfor må også staten ta sitt ansvar og sin del av regninga når det kommer til både sykehjem, sykehus og ikke minst sykestueplasser slik at vi opplever god livskvalitet i kommunen.

Ungdomskontaktstillingen har i flere år vært drevet av prosjektmidler; midler som er tildelt *under forutsetning* av at stillingen blir gjort permanent etter endt prosjekt. Det er på høy tid å dra med seg erfaringene fra prosjektets varighet og definere og opprette stillingen som *Ungdomskontakt* permanent.

MDG Nordreisa vil

- Stimulere til sunn livsstil, forebygging av sykdom og til at legene bruker Grønn resept
- Styrke opplysningsarbeidet for sunnere kosthold
- Tilby foreldre kurs for å styrke deres evne til å gi barna god omsorg
- Støtte arbeidet for fysisk aktivitet i nærmiljøet for alle aldersgrupper
- Styrke det psykiske helsevernet og støttetiltak til pårørende
- Sikre tidlig legehjelp og støttetiltak gjennom NAV for rusavhengige
- Sikre tilstrekkelige sykehjemsplasser
- Støtte frivillig arbeid i helse- og omsorgssektoren
- Opprette flere faste stillinger i helse- og omsorgssektoren
- Sikre sykestuene i Nord-Troms, ikke bare Nordreisa
- Hente inn uavhengig ekspertise for å analysere og utbedre sykefraværet, samt lære både fra kommuner og bedrifter som har vært i lignende situasjoner
- Arbeide for å koble inn NAV og andre kompetente instanser mye tidligere i sykefraværets løp
- Ha fokus på, og ærlighet rundt, årsakene til høyt sykefravær og løsningene på disse utfordringene
- Opprette stillingen Ungdomskontakt permanent

NATURVERN OG FRILUFTSLIV

Et hovedprinsipp for Nordreisa MDG er erkjennelsen av at vår eksistens hviler på naturen, og at vi selv er en del av naturen. Uberørt natur og grønne områder er en viktig kilde til glede, fysisk utfoldelse, stillhet, ettertenksomhet og inspirasjon til et mangfold av kulturuttrykk. Vi har som mål at menneskenes økologiske fotavtrykk skal reduseres. Det er uansvarlig hvis vi fortsetter å bruke opp og forgifte jordens ressurser i et tempo som ikke er bærekraftig for våre etterkommere. Vi er bekymret for de siste årenes sterke nedgang i småfugl og pollinerende insekter som bier og humler, og reduksjonen av sjøfugl og fisk i fjorden.

Formålet med Lov om dyrevelferd er å fremme god velferd for og respekt for dyr. Loven sier at dyr har en egenverdi ut over den nytteverdien de har for mennesker. I dag er det Mattilsynet under Landbruksdepartementet som forvalter loven. De Grønne vil at det skal opprettes et Dyretilsyn under Miljøverndepartementet. Vi mener alle familiedyr og ville dyr, samt dyr i landbruket, fiskerinæringen, fiskeoppdrett, underholdningsindustrien og forskning, skal ha mulighet til å utfolde artstypiske og individuelle behov. Loven pålegger alle som har grunn til å tro at dyr utsettes for mishandling eller alvorlig tilsynssvikt, å varsle Mattilsynet eller politiet så raskt som mulig. Likevel opplever man stadig at politiet henlegger anmeldelser. Etter at de kommunale dyrevernemndene ble nedlagt og Mattilsynet overtok ansvaret for å oppnevne slike nemnder, opplever folk også større usikkerhet om hvordan de kan varsle.

MDG Nordreisa vil

- Styrke vernet av skog, våtmark, havbunn og andre artsrike biotoper
- Forbud mot giftsprøyting og kunstgjødsel i jordbruket
- Ikke gi utslippstillatelser som ødelegger miljø og helse
- Prinsippene om **forurenser-betaler** og **føre-var** legges til grunn for all forvaltning
- Ha tiltak mot spredning av miljøgifter og fremmede arter i naturen
- Rydde opp forurensede/forsøplede områder i naturen, f.eks tidligere kommunale søppelfyllinger og ulovlige gamle og nye søppelfyllinger
- Få et eget Dyretilsyn under Miljøverndepartementet

- At Nordreisa kommune sier nei til sirkus som gjør bruk av ville dyr
- At hunde- og katteeiere skal ID-merke dyrene
- At katter som ferdes fritt ute skal kastreres eller steriliseres
- Styrke konfliktdempende tiltak i rovdyrforvaltningen
- Etablere støtteordning for mobile slakterier for å redusere transport av levende dyr inntil Nordreisa igjen har et eget slakteri

MANGFOLDIG OG INKLUDERENDE KULTURLIV

Oppføringen av Halti II skulle være ensbetydende med en satsning på kultur og kulturlivet i Nordreisa. Istedenfor fjerner man ressurser i både kulturskole, service/infopunkt og tekniske ressurser i drift av kultursalen. Man har med andre ord et bygg til 90 millioner kroner som man ikke har ansatt ressurser til å fylle med tilstrekkelig innhold, utføre informasjonstjenester, eller bruke på den måten det var tiltenkt. Dette må selvfølgelig gjøres om snarest. Vi ønsker også et mye større fokus på det faktum at Nordreisa ikke bare har en stor og flott nasjonalpark, men også at vi innehar den ærefulle tittelen *Nasjonalparklandsby*. Det er noe å være stolt av, og noe vi kan vise frem hele året, men her er man i alt for liten grad klar over hva dette innebærer, og man utnytter ikke mulighetene status som Nasjonalparklandsby bringer i stor nok grad. Vi vil også i enda større grad invitere og inkludere kultur og historie fra Nordreisas innvandrere presentert i offentlige fora.

MDG Nordreisa vil

- Støtte frivillig arbeid og arrangementer i kultursektoren
- Styrke og sikre Kulturskolen med nødvendige ressurser
- Sikre service – og tjenestetilbudet på Halti II med nødvendige ressurser
- Øke fokus på Nasjonalparklandsbyen Nordreisa
- Øke støtten til ”Den kulturelle skolesekken”
- Øke støtten til ”Den kulturelle spaserstokken”

- Støtte spesielle tiltak som øker bibliotekbruken blant ungdom
- Støtte kulturprosjekter hvor innvandrere deltar med sine tradisjoner

ØKONOMI OG NÆRINGS LIV

Miljøpartiet De Grønne på Stortinget har lagt frem et alternativt statsbudsjett for 2015 for å redusere Norges oljeavhengighet og bruke oljeavkastningen til investeringer i fremtidens grønne næringer. Partiet vil starte omstillingen til et klima- og miljøvennlig næringsliv ved å redusere oljepengebruken med 16 milliarder kroner og satser 10 milliarder på utvikling av mer fremtidsrettede næringer. Hvis norske kommuner skal kunne opprettholde gode tjenestetilbud til sine innbyggere, er det nødvendig at staten stimulerer til innovasjon, entreprenørskap og forskning for å utvikle grunnlaget for fremtidens arbeidsplasser.

De Grønne på Stortinget har i sitt alternative budsjett likevel funnet rom for å styrke kommuneøkonomien med 8.4 milliarder kroner for å sikre en grønn omstilling i kommunene, bedre folkehelse, og bedre skole og oppvekstvilkår. Vi mener en slik satsing kan bidra til å hindre en videre kraftig vekst i blant annet helse- og sosialutgiftene i årene som kommer. Mange av forslagene i kommuneprogrammet til MDG Nordreisa er bygget på større gjennomslag for MDGs nasjonale politikk i statsbudsjettet for 2016. I motsatt fall må Nordreisa MDG forholde seg til de rammene for kommuneøkonomien stortingsflertallet fastsetter. Vi mener det uansett vil være rom for å satse på et grønt, klima- og miljøvennlig Nordreisa. Vi vil imidlertid ikke akseptere kutt i viktige tjenestetilbud til innbyggerne og at lånegjelden øker ut over dagens situasjon. Det kan føre til at særlig unge boligeiere igjen vil oppleve at lånegjelden blir mye større enn boligens verdi.

Nordreisa MDG mener regjeringens forslag om kommunestruktur har startet i feil ende. Fasiten heter "store og robuste kommuner" uten at organiseringen av fylkeskommunen og fordelingen av ansvarsområder mellom stat, fylkeskommune og kommuner er klarlagt. Vi mener at Nordreisa i utgangspunktet er for stor i areal og ikke bør bruke ressurser på å utrede kommunesammenslåing. Hvis kommunesammenslåing likevel kan være aktuelt, mener vi dette kun kan skje etter at et konkret forslag har fått flertall ved en folkeavstemning i Nordreisa.

MDG Nordreisa vil

- Styrke kompetansen i kommunens administrasjon
- At flest mulig av kommunens enheter blir miljøsertifisert
- At gjenbruk, vedlikehold og kvalitetskriterier legges til grunn for offentlige innkjøp
- Ha et bevisst arbeid mot korrupsjon, også hos leverandører og kontraktører
- Trekke kommunale midler og fond ut av investeringer i kull, olje og gass
- Styrke privat entrepenørskap og innovasjon innen grønne, fremtidsrettede næringer
- Satse på et mer mangfoldig og fremtidsrettet næringsliv i Nordreisa
- Samarbeide med næringslivet om energiøkonomisering og miljøvennlig bygging
- Samarbeide med næringslivet om redusert energibruk til bygninger og transport
- Stimulere arbeidslivet til å ta imot lærlinger og personer med nedsatt funksjonsevne
- Etablere prosjekter som viser og lærer hvordan eksisterende bedrifter sparer og tjener penger på å være miljøvennlige og energieffektive

LAKSEOPPDRETT

Det norske lakseoppdrettseventyret har i rekordfart utviklet seg til å bli et mareritt med enorme miljøkonsekvenser, mange av disse aner vi bare konturene av i dag, men de er likevel så ille at alarmklokkene burde ha ringt for mange år siden. Likevel har dagens regjering vedtatt en seksdobling av næringen, noe som av flere seriøse marinbiologer blir møtt med hoderystende vantro. Lakselus, rømming, overfiske av overflatefisk til bruk i fôr, 20% dødsfall i mærene, forsøpling av fjorder, dødsfall av reker og krepsdyr i hopetall og fortrenging av kystfiskeflåten er bare begynnelsen på den endeløse listen av problemer næringen skaper. Listen kunne ha fortsatt over flere sider.

Det er likevel ett punkt som burde gi særlig grunn til bekymring i små kystsamfunn langt mot nord: Kystfiskernes rettigheter og lokaliteter blir fortrent av en enormt mektig oppdrettsnæring som bryr

seg altfor lite om miljømessige og menneskelige konsekvenser. I praksis vil dette sammen med det faktum at villfisken forsvinner og skyr områder bedekt av oppdrett, og at man i sin tid åpnet for at nordnorske fiskekvoter konsentreres for evig på én manns hender si at istedenfor at verdiene blir skapt og i stor grad blir værende igjen på lokale kystfiskeres hender, så konsentreres pengene og makta på to eller tre bedrifter/familier, et par av dem skatter ikke engang til Norge. I MDG har vi ingenting imot at folk tjener penger og blir rike, men det skal IKKE skje på bekostning av mennesker i vårt lokalsamfunn eller på bekostning av miljøet, og de SKAL bidra til felleskapet i langt større grad enn å støtte et idrettslag eller to.

Vi støtter våre partifeller i nabokommunene i deres kamp for lukkede anlegg og stans i oppdrettsnæringens vekst, og siden vi er stolte innehavere av en Nasjonal Laksefjord må vi faktisk gå enda lengre.

Det er likevel ikke bare krise i oppdrettsnæringen. Den er full av kunnskap, teknologi og ambisiøse, dyktige og fremoverlente mennesker. Dette er egenskaper og ressurser som blir livsviktige for oss i årene som kommer, for havbruk skal vi holde på med, den må bare gjøres i en form som er økologisk, bærekraftig og i en fornuftig skala. Økologisk blåskjeloppdrett er for eksempel en god næring med mange positive bieffekter, og det bør forskes mer på oppdrett av plante/dyreprankton, for å få tilbake balansen mht overflatefisk(sild, lodde etc). Det er i DEN enden vi må starte, og ikke med oppdrett på en rovfisk, selv om oppdrettslaksen nå spiser over 60% soyabønner, hovedsaklig fra Brasil.

Mulighetene er mange, og en kraftig omstilling i næringen må til, men det har vi tro på at vi greier. I Nordreisa er vi i en unik posisjon til å forske på og styrke bestanden av villaks og nye former for havbruksnæring. Den posisjonen må vi utnytte!

MDG Nordreisa vil

- Stanse veksten i oppdrettsnæringen slik den foregår nå for all fremtid i Nordreisa
- Støtte våre partifeller i nabokommunene i deres kamp og sak
- Innføre heftige miljøbøter, leieavtaler og eiendomsskatt for etablerte lokaliteter i Nordreisa inntil alle lokaliteter er lukkede, og hele verdikjeden er økologisk og bærekraftig
- Sette i gang seriøse og store forskningsprosjekter på nye havbruksnæringer, samt på å bevare og styrke villaksestammen i verdens vakreste lakseelv, Reisaelva.